

Az Avery Index to Architectural Periodicals
 A Columbia University könyvtárának egyik adatbázisa, amely az építészethez köthető, nyomtatott folyóiratok legteljesebb gyűjteménye a világon. Az adatbázis az építészet, építészeti tervezés, építészettörténet, városépítészet, belsőépítészet, tájépítészet és műemlékvédelem témakörében szemléz lapokat és heti rendszerességgel frissül. Az adatbázis 1930 óta épül és bizonyos esetekben az 1740-es évekig visszamenőleg tartalmaz cikkeket, megközelítőleg 800.000 darabot.

A Hungary OR Hungarian OR Budapest keresésre 1369 elemet listáz, amelyből 108 a Magyar Építőművészet bizonyos lapszámaira mutat. Ha ezeket kivonjuk akkor kijelenthetjük, hogy a világ legnagyobb építészeti magazinokat tartalmazó adatbázisa 1261 darab magyar hivatkozású, nem Magyarországon szerkesztett lapból származó publikációt tartalmaz. Ebből biztosan kimaradt néhány szintén magyar építészetet bemutató cikk, amely a fenti kulcsszavakat nem tartalmazta, de nem valószínű, hogy számottevő mennyiség, így megközelítőleg ennyiszor jelent meg magyar építészeti produktum, vagy magyar építész nemzetközi összefüggésben.

Összevetésképpen ugyanezen adatbázis, 52.048 eredményt ad a spanyol, 21.419 eredményt a svájci építészetre és 6.082 eredményt a finn építészetre.

Az 1261 nemzetközileg hivatkozott munkán kívül is bőven van olyan, amely a magyar építészeti kánon részét kell képezze, ez nem kétség, de azt is gondoljuk, hogy a nemzetköziség szempontjának beemelése a magyar építészeti kánon kialakításáról szóló diskurzusba már önmagában hasznos lehet. Hiába van magyar építészet, ha az a nemzetek között nem látható.

Azért, hogy megfeleljünk a kurátori felkérésnek, egy komolyabb szűkítést kellett tennünk, és így csak azokat a lapokat kutattuk meg mélyebbre hatóan, amelyek jelentősebbek, és ezért talán a leggyakrabban szolgálnak kutatási alapanyagként tudományos, valamint kanonizációs szándékkal létrejött további publikációknak. Ezek mind olyan lapok, magazinok, amelyek legalább ötven éves múltira tekintenek vissza, a mai napig léteznek, a világ különböző pontjairól származnak, de vállaltan nemzetközi közönségnek szólnak és ezért nincs regionális fókuszuk. Egyszóval olyan lapokat válogattunk, amelyek a világ építészetével foglalkoznak.

Ennek eredményeként a következő lapokat tekintettük át:

- The Architectural Review, GB
- Domus, IT
- Detail, DE
- Architecture and Urbanism, JP
- L'architecture d'aujourd'hui, FR

A szűkítéshez nem határoztunk meg időbeli korlátokat, mivel az Avery Indexbe bekerülő eredmények a bekerülés pillanatától kezdve az adatbázis részévé válnak és onnan kikerülniük nem lehet. Éppen ezért, ha azt vesszük alapul, hogy az adatbázisba való bekerülés már egyfajta kanonizáció, akkor mindegy, hogy 70 évvel ezelőtt került bele egy épület, vagy tegnap.

Így lehetséges, hogy a szűrt 77 alkotásból álló listába szerénytelenül a Paradigma Ariadné két megjelenése is belekerült, de szeretnénk hangsúlyozni, hogy ez a lefektetett eljárásrend miatt alakult így, nem pedig azért, mert az lett volna a célunk, hogy olyan válogatási szempontot találjunk, amely eredményeként mi is a kánon részei leszünk. Éppen ezért az utolsó válogatási folyamat során létrejött 10-es listában irodánk munkája nem szerepel.

Az eredmények között nem szerepeltettük továbbá a nem magyar származású építészek magyarországi házeit. Így nem kaptak helyet a listában olyan széles körben publikált házak, mint Erick van Egeraat ING székháza, a Francia Intézet George Maurios építésztől, az O'Donnell + Tuomey építésziroda által jegyzett CEU épület a Nádor utcában, Sou Fujimoto városligeti Magyar Zene háza, a Mecanoo Andrassy úti tetőtér ráépítése, valamint a Budapesti Osztrák Iskola.

A 77 építészeti alkotást (76 építményt és egy kiállítást) egy infografikára rendeztük. A függőleges tengelyen az alkotókat jelöltük, a vízszintes tengelyen pedig az éveket az első és az utolsó megtalált publikáció dátumai között, azaz 1936 és 2022 között. Azért döntöttünk úgy, hogy a tablón szerepeltetjük az összes eredményt, hogy láthatóbbá tegyük a válogatási folyamatot, illetve azért, hogy meghagyjuk a lehetőséget a szemlélőknek, hogy elmélyedjenek a grafikon általánosabb tanulságain.

A végső 10-es javaslatunkat a képpel ellátott buborékokban emeltük ki.

Paradigma Ariadné, Budapest, 2023
 Special thanks to James Sobczak